

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Tractatus De Schismate

Longueval, Jacques

Lovanii, [1718]

Caput XI. Quale & quantum crimen sit Schisma.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-64915](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-64915)

CAPUT XI.

Quale & quantum crimen sit Schisma?

§. I.

De hujus criminis foeditate.

HActenus naturam Schismatis, & quæ ad illud formandum parturiendumque conferunt, declaravimus. Superest ut foeditatem criminis detegamus, quâ horror incutiat spectantibus. Monstri hujus spurcitiâ Lector agnosces ex ipsis quibus nascitur passionibus, effectibusque quos gignit; tum etiam ex præceptis quæ violat; ac denique ex iis quæ meretur, & quæ certò consequuntur, suppliciis.

1. Parentes Schismatis sunt passiones duæ, eæque præ ceteris Deo exosæ, Superbia & Ambitio. S. Optatus Superbiam Schismaticorum detestans, ait, de Publicano & Pharisæo orantibus in templo loquens: *Meliora inventa sunt peccata cum humilitate, quàm innocentia cum superbia.* Sanctus item Irenæus aliique Patres defectionem ab Ecclesia rebellionemque adscribunt superbienti vanitati Schismaticorum. Pro argumento sit multorum seculorum experientia. Errorem agnoscere homo factiosus quispiam erubescat: huic adherentes Episcopi quidam adversus Petri Cathedram erigant supercilium: hoc ad turbandam Ecclesiam satis: hoc satis est ut regna paulatim integra à Catholica unitate se

Lib. 2.
c. 20.

se segregent. In hos superbiæ matris alumnos illud quadrat, quod de antesignanis Schismaticorum in lege veteri dicitur: *Num. 16. Num. 16. Num. 9. & 10.* *parum vobis est quod separavit vos Deus Israël ab omni populo, & junxit sibi, ut serviretis ei in cultu tabernaculi, & staretis coram frequentia populi, & ministraretis ei? Idcirco ad se fecit accedere te, & omnes fratres tuos filios Levi, ut vobis etiam Sacerdotium vendicetis? Hoc est, ut supra Aâronem summum Sacerdotem vos erigatis. Nunquid meritò idem hodie dici posset Presbyteris infimi ordinis, quod eodem sacro Textu dicitur: *Multum erigimini filii Levi;* *Ibid. v. 7.* cum non solum adversus Episcoporum partem maximam, sed summum etiam Pontificem, audeant cervicem erigere, & palam ventilare vexillum rebellionis?*

2. Quæ Præcepta Divina non violant Schismatici? Primum & maximum est charitatis præceptum: *Quam charitatem, inquit Augustinus, Schismatici si haberent, non dilaniarent Corpus Christi.* *Aug. de Ser. in Do. mini in monte c. 5.* Quid tantoperè tamque instanter præcipitur fidelibus, quam ut unitatem fervent, concordiam ament, subsint Ecclesiæ, pareant Potestatibus? Omnia hæc mandata Schismatici violant, ut separent structuram Ecclesiæ, cujus lapis angularis est ipse Christus, quamque pretioso sanguinis sui cæmento coagmentavit.

3. Effectus Schismatis adeo sunt funesti, ut si quod crimen esset quod lachrymis pœnitentiæ deleri non posset, illud ipsum foret. S. Cyprianus vocat *peccatum inexpiabile;* utique propter difficultatem veræ conversionis. *De Unitate Ecclesiæ.* Ecquis enim Schismaticus digno rigore pœnitentiæ compensare poterit tantam stragem

gem animarum, quas in æternam ruinam sacrilegæ pietatis larvâ præcipitavit?

4. Crimen Schismatis omnium severissimè Deus punivit. Israëlitarum idololatriam toleravit ad tempus, dissimulavitque ingratos post tot accepta beneficia animos, atque apertas adversùs Divinam providentiam murmuraciones. At quando Schismatici Sacerdotes rebellant, populumque in Aarōnem summum Pontificem concitant, atque instigant; vindicta ne ad momentum quidem differtur. Terræ mandavit Deus ut capita & incentores rebellionis absorberet repentino hiatu: quæ præterea quindecim milia eorum, qui Schismatis duces fuerant secuti, igne eructato consumpsit. Nempe, hinc rectè colligit Augustinus, Schisma esse maximum peccatum. *Quis jam dubitaverit, inquit, hoc esse sceleratius commissum, quod est gravius vindicatum?*

De baptis-
mo contra
Donat. l. 2.
c. 6.

§. II.

*Quid SS. Patres de criminis hujus
fœditate senserint.*

N Usquam alibi atrociori stylo usi sunt SS. Patres, quàm cum fidelibus Schismatis crimen Ecclesiam dividētis ob oculos proposuerunt. S. Irenæus de Deo loquens, L. 4. c. 62. *judicabit, inquit, & eos qui Schismata operantur, qui sunt immanes, non habentes Dei dilectionem; suamque utilitatem potius considerantes, quàm unitatem Ecclesie, propter modicas & quaslibet causas magnum & gloriosum Corpus Christi conscindunt & dividunt, & quantum in ipsis est interficiunt, pacem loquentes & bellum operantes,*
verè

verè liquantes culicem & camelum transglutientes. Nulla enim ab eis tanta potest fieri correptio, quanta est Schismatis pernicies.

S. Cyprianus Schismaticos vehementi oratione exagitat. Dicit eos esse sceleratos & perfidos, & discordia furore vesanos, ut credant scindi posse, aut audeant scindere unitatem Dei, vestem Domini, Ecclesiam Christi.... Tales, inquit, etiam si occisi in confessione nominis fuerint, macula ista nec sanguine abluitur. Inexplicabilis & gravis culpa discordia, nec passione purgatur. Esse martyr non potest, qui in Ecclesia non est.... Ardant licet flammis & ignibus traditi, vel objecti bestiis animas suas ponant: non erit illa fidei corona, sed poena perfidia. Etiam si, inquit S. Pacianus, passus est aliquid Novatianus, non tamen etiam occisus: etiam si occisus, non tamen coronatus. Quidni? Extra Ecclesia pacem, extra concordiam, extra eam matrem cujus portio debet esse qui martyr est. Firmissimum tene, inquit S. Fulgentius, & nullatenus dubites, quemlibet Hæreticum sive Schismaticum, si Ecclesie Catholica non fuerit aggregatus, quanta scumque eleemosynas fecerit, etsi pro Christi nomine etiam sanguinem fuderit, nullatenus posse salvari.

S. Optatus Schisma ingens flagitium, immo summum malum vocat. S. Augustinus Schismaticos comparat subditis seditiosis & in Principem rebellibus, qui facem belli intestini accendunt: & Sacramenta, quæ extra Ecclesiam servant, velut propria nostra vexilla contra nos dimicantes erigunt. Nec dubitanter asserit majus esse crimen Schismatis quàm idololatriæ. Nam de Donatistis ait: Itaque illos quos baptizant, sanant à vulnere idololatriæ vel infidelitatis; sed gravius feriunt vulnere Schismatis.

De Unitate Ecclesie.

Ad Symporian. Ep. 2.

De fide ad Petrum Diacon. c. 39.

Lib. 1.

De Baptismo conc. Donatist. His l. 1, c. 8.

Chrysoft.
in ep. ad
Ephes.
hom. 11.

His omnibus expensis concludit S. Chrysoftomus in hæc verba : *Nihil Deum æquè irritat, atque divisam esse Ecclesiam. Etiam si bona fecerimus innumerabilia, non minores, quàm qui ejus corpus discindunt, poenas dabimus. Tremenda iis sententia, qui non, quantum rei gravitas exigit, abhorrent à Schismate.*

§. III.

Quid censendum de prætensa Schismaticorum sanctitate.

PRætensam hanc sanctitatem nihil aliud esse præter larvatam hypocrisim, abundè ex jam dictis colligitur. Hac laude sectæ suæ Principes factio præstigiatrix honorare consuevit. Rectè Augustinus: *Præsertim Catholicos proba, ac sanctos esse probare demque poteris.* At quo minus dubites quàm vetus & obsoleta sit hæc fanatica, quâ Magistros palpant, adulatio discipulorum errantium, in memoriam dumtaxat revocare oportet impietatem Arii & Priscilliani infamiam, qui inter sanctos nihilominus à Sectatoribus numerati fuerunt. Quin & furiosum illum Dioscorum discipuli etiam hodie altarium honore dignantur: atque circumcellionum olim fanatici antesignani, postquam vexata crudeliter plebe, furtis latrociniisque se contaminaverant, appellari voluerunt *Duces Sanctorum*. In Bohemia Joannis Hus & Hieronymi Pragensis memoria, velut Sectæ martyrum erectis aris celebrabatur: atque olim in Gallia Calvinorumque Reformatorum sanctitas ubique resonabat. *Vita nostra*, dicebat solitâ Novatoribus modestiâ Calvinus, *castitatis, benignitatis,*

Optat. 1.3.
n. 4.

Libello ad
Francil-

tis, misericordia, continentia, patientia, modestia, & cujusvis virtutis exemplum esse potest. Protestantes titulum *Beati* Luthero tribuunt, eumque Minister Drelincourtius *tertium Eliam* vocat. Cranmerum Archiepiscopum Athanasio & Cyrillo comparant Anglicani. Noti sunt Jansenistarum & Quesnellistarum *Sancti*. Quis credat, auctores Schismatum atque Hæreseon eâ sanctitate, iisque virtutibus fuisse ornatos, quas tantopere buccinant ipsorum sequaces?

Esto tamen vera forent laudum præconia, quibus ornantur; num minùs propterea criminosi populorum seductores essent reputandi? *Evidenter*, inquit S. Augustinus, *nihil prodest istis servare virginitatem, habere continentiam, eleëmofynas dare; omnia illa quæ laudantur in Ecclesia, nihil illis profunt; quia conscindunt unitatem, id est, tunicam illam caritatis.* Novatiani Schismatis participes erant Confessores quidam: nec tamen de carcerum tenebris ob Christi nomen toleratis egressi, in lucem Ecclesiæ, à qua mentis cæcitate & caligine Schismatis aberraverant, reverterunt, ut observat S. Cyprianus. Pelagius Monachus vitam ducebat austeram admodum, & quæ in exemplum exposita erat probitatis. S. Chrysofomus ex ipso exilii sui loco, brevi ante mortem tempore scribebat: *De Pelagio monacho magno dolore affectus sum. Cogita igitur quot quantisque coronis digni sint, qui forti animo in acie steterunt, cum viros qui tam piè ac sanctè, tantaque cum tolerantia vixerunt, abripi, atque in fraudem impelli videamus.* Augustinus quoque de Pelagio loquens, testatur quod *sit casta vitâ, moribusque laudabilis.* Vir, inquit, ut

cum Regem præfixo institutioni.

Tractatu
13. in
Joan. n. 15

Cyprian.
epist. 51.

Chrysof.
ep. 4. ad
Olympiadem p. 75
edit. Paris.

L. 2. de
peccat.
mer. &
remiss. c.
audio, 16.

Ibid. l. 3
c. 1 & c. 3.
Gennad.
Catal. Vir.
illuſt. c. 3. *audio, Sanctus. Atque adjungit, eſſe ipſum, ſicut eum qui noverunt loquuntur, bonum ac prædicandum virum. Julianus Eclanenſis omnibus magni ac Sancti Epifcopi dotibus erat ſpectabilis, exceptâ virtute omnium maximâ, debitâ ſcilicet Eccleſiæ & Sedi Apoſtolicæ obedientiâ. S. Bernardus de Arnaldo de Briſia loquens, Utinam, inquit, tam ſana eſſet doctrina, quàm diſtricta eſt vita. Homo eſt neque manducans neque bibens, ſolo cum diabolo eſuriens & ſitiens ſanguinem animarum.... ſeminator diſcordiæ, fabricator Schiſmatum, turbator pacis, unitatis diſviſor. Omnes hi Novatores, deceptores erant tanto periculoſiores, quanto ſanctiores eſſe videbantur.*

Quamvis itaque auctores Schiſmatis tantam re ipſa mererentur laudem virtutis, quantâ à factione fanaticâ decorantur, non minùs propterea cauſâ caderent ante tribunal Dei: quos in ira ſua increpabit verbiſ Prophetæ dicentis: *Quid niteris bonam oſtendere viam tuam ad querendam dilectionem, quæ in ſuper & malitias docuiſti vias tuas, & in aliſ tuiſ inventuſ eſt ſanguis animarum pauperum & innocentum? Et dixiſti: Abſque peccato & innocens ego ſum... Ecce ego iudicio contendam tecum. O terribile iudiciuſ Schiſmatis auctori imminens!*

Jerem. 2.
ſ. 33. 34.
& 35.